

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Umění od gotiky po 19. století – stálá expozice

Místodržitelský palác, Moravské nám. 1a

Expozice soustředí nejcennější exponáty evropského umění ze sbírek Moravské galerie v Brně od 14. do 19. století, je doplněna také o díla zapůjčená z církevního majetku a sbírek dalších institucí. Významné místo zaujímá umění středověku, díla barokních malířů a sochařů moravské a rakouské provenience, soubor italského, flámského a nizozemského malířství a umění 19. století v jeho figurální a krajinářské poloze.

Programy zaměřené na skupinovou práci a diskusi.....

Historické slohy • gotika, renesance, baroko, umění 19. století

- umění a kultura (VV), člověk a společnost (D), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

UMĚNÍ ŠESTI STOLETÍ Dokážete se zorientovat v historii umění? Umíte určit charakteristické znaky gotiky? Poznáte, čím se liší renesance a baroko? Chcete si své znalosti ověřit při setkání s originálními uměleckými díly? Prohlídka s lektorkou vám pomůže utřídit si své teoretické znalosti z historie a uvést je do souvislosti s konkrétními uměleckými díly. Na závěr ještě poznávací a zábavný test s odměnou pro vítěze.

Výstupy, žák:

- získá orientaci v základní terminologii
- konfrontuje teoretické znalosti s exponáty v expozici starého umění
- naučí se zařadit dílo do doby jeho vzniku

Učivo:

- vztah k umění a jeho vnímání
- kultura a duchovní hodnoty
- vývoj umění od gotiky po 19. století

Autoři a díla / část expozice: umění od gotiky do 19. století

Antická mytologie a umění

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), člověka příroda (G, BI), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

PETER PAUL RUBENS A OVIDIŮV SVĚT PROMĚN Slyšeli jste někdy jméno Peter Paul Rubens? Víte, že pozoruhodný obraz Hlava Medúsy od tohoto slavného flámského malíře, který působil i jako diplomat a podnikatel, můžete vidět ve sbírkách MG? Obraz je inspirovaný jednou ze starořeckých bájí. Na příkladě života a díla tohoto umělce si vysvětlíme tehdejší postupy v umělecké praxi i vliv antického světa na novověkou kulturu. Zkusíme si ve skupině jednoduchou technikou antický námět Gorgony sami zpracovat.

Výstupy, student:

- zná starořecký příběh Gorgony Medúsy
- definuje podstatu řeckého mýtu v novověkém umění
- identifikuje další díla P. P. Rubense v expozici

Učivo:

- antické Řecko
- barokní kultura, politika, náboženství
- umělec v roli diplomata

Autor představených děl / část expozice:

Peter Paul Rubens, Frans Snyders, nizozemské malířství 17.–18. století

Ideologie a životní styl romantismu

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV, HV), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

BOUŘE A VZDOR Do kterého období spadá hnutí romantismu? Jaké byly jeho hlavní myšlenky a jaký měly vliv na uvažování tehdejšího člověka? V expozici umění 19. století si ukážeme způsoby vyjádření těchto idejí ve výtvarném umění, hudbě a literatuře. Atmosféru blízkou romantismu budeme hledat a nacházet i v obrazech z předchozích období, a také v dílech pozdějšího data.

Výstupy, student:

- charakterizuje hlavní myšlenky, nálady a oblíbená témata hnutí romantismu
- definuje projevy romantismu v jednotlivých uměleckých disciplínách
- hledá společné body a momenty na sebe navazujících uměleckých slohů a směřů představených v expozici

Učivo:

- vývoj literatury, hudby a výtvarného umění v kontextu myšlení a kulturního života společnosti
- vyjadřování zážitků z literárních, hudebních a výtvarných děl
- uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové

Autoři představených děl / část expozice: umění 19. století

Programy s výtvarnou aktivitou.....

Umělecký žánr • zátiší

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV), člověka příroda (G, BI)

PŘÍRODA NA STOLE Co bývalo nejčastěji zobrazováno v zátiších 17. století a proč? Jaké techniky a postupy používali staří mistři, aby se zobrazené co nejvíce přiblížilo skutečnosti? Vyjmenujeme si hlavní typy nizozemských zátiší a řekneme si, jak se lišily postupy v severním a jižním Nizozemí. Formou klasické koláže budou žáci komponovat zátiší jako malý „ekosystém“.

Výstupy, student:

- seznámí se s uměleckým žánrem zátiší a jeho jednotlivými druhy
- je uveden do výtvarných postupů při tvorbě zátiší

- vyjádří své představy prostřednictvím techniky koláže

Učivo:

- zámořské plavby a rivalita evropských velmocí
- základní ekologické pojmy (rostliny, živočichové a prostředí)
- renesance, humanismus a reformace

Autor představeného díla / část expozice:

Jan I. van Kessel, Jan Fyt, nizozemské malířství 16.–17. století

Výtvarný prostředek • perspektiva

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV), matematika a její aplikace

O PERSPEKTIVĚ Jakými cestami se staří umělci snažili dosáhnout správného vyjádření hloubky prostoru? Kdy a kde vznikla geometrická perspektiva? Budeme mluvit o jejím původu a způsobech využití. Zkusíme si podle přehledného návodu narýsovat jednoduchý perspektivní průhled do interiéru místnosti, který pak zpracujeme podle vlastní fantazie.

Výstupy, student

- je seznámen se způsoby vytvoření iluze hloubky prostoru
- dozví se základní informace o geometrické perspektivě

- aplikuje základní postupy k vytvoření geometrické perspektivy

Učivo:

- umění od středověku do 19. století
- geometrie v rovině a v prostoru
- mezioborové vztahy mezi matematikou, geometrií a výtvarným uměním

Autoři představených děl / část expozice: umění od gotiky po 19. století

Výtvarné prostředky • barva a světlo

- umění a kultura (VV), člověk a společnost (D), člověk a příroda (BI, F), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

VŠECHNY BARVY SVĚTA Barva a světlo jsou od sebe vzájemně neoddělitelné. Barva by bez světla nemohla existovat a bez barvy by neexistovalo malířství. Barva plní symbolickou funkci, vytváří iluzi hloubky nebo celkovou atmosféru a náladu díla. Stejnou úlohu plní i světlo, které je na obrazech zpřítomněno prostřednictvím barvy. V expozici starého umění si předvedeme, co všechno lze s pomocí světla a barev vyjádřit.

Výstupy, student:

- chápe fyzický proces vnímání světla a barev
- je seznámen s fyzikální podstatou světla a barev
- v expozici reflektuje využití barev ve vizuální komunikaci

Učivo:

- umění od středověku do 19. století
- teorie barev, optická soustava člověka
- světelné spektrum, vizuální teorie

Autoři představených děl / část expozice: umění od gotiky po 19. století

Program s výtvarnou a hudební aktivitou

Umělecký žánr • krajinomalba

- umění a kultura (VV, HV), člověk a společnost (D, OSZ), člověk a příroda (G, BI), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

KRAJINA V OBRAZECH Co můžeme vyčíst z krajiny namalované na obraze? Co pro nás krajina vlastně znamená a co všechno můžeme krajinou nazvat? Hraje zde roli roční období, počasí nebo nálada malíře? Vysvětlíme si význam krajiny pro lidskou kulturu a její funkci v umění. Na základě poslechu hudebních ukázek budou studenti zaznamenávat vize svých vnitřních krajin.

Výstupy, student:

- chápe hlubší význam krajiny ve výtvarném umění
- reflektuje roli krajiny ve formování podoby kultury, která v ní vzniká
- v tvořivé aktivitě volně pojímá pojem krajiny jako metaforu duševního stavu

Učivo:

- základní ekologické pojmy
- podmínky života, biosféra
- kulturní a politické prostředí

Autoři představených děl / část expozice: umění od gotiky po 19. století

Program využívající multimédia

Raně novověká společnost a život v době reformace

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

LUCAS CRANACH – MISTR A JEHO ZNAČKA Víte, kdo byl mistr Lucas Cranach? Čím ve svém díle navazoval na středověk a jak reagoval na objevy italské renesance? Přímou před obrazem tohoto slavného umělce, podnikatele a přítele mocnářů si budeme povídat o jeho životě. Výklad bude doplněn o interaktivní restaurátorskou sondu do originálu autorského obrazu umístěného v expozici.

Výstupy, student:

- prostřednictvím životního příběhu umělce reflektuje významné historické události
- pochopí proces tvůrčí individualizace umělce
- interpretuje ikonografii vybraného Cranachova díla

Učivo:

- myšlenky humanismu
- politické dění a společnost v době reformace
- renesanční umění ve střední Evropě

Autor představeného díla / část expozice: Lucas Cranach